

NR 84/2014

**OPINIE O BEZPIECZEŃSTWIE W KRAJU
I W MIEJSCU ZAMIESZKANIA**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2014 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Od końca lat osiemdziesiątych sprawdzamy, jak Polacy postrzegają kwestię bezpieczeństwa w naszym kraju. W jednym z ostatnich sondaży¹ zapytaliśmy badanych, jak oceniają stan bezpieczeństwa w Polsce oraz w swojej najbliższej okolicy, a także czy obawiają się, że oni lub ich bliscy mogą stać się ofiarami przestępstw. Interesowały nas również osobiste doświadczenia ankietowanych w tym zakresie – ilu z nich w ciągu ostatnich pięciu lat zostało poszkodowanych w wyniku jakiegoś przestępstwa.

OSOBISTE DOŚWIADCZENIA

W ciągu ostatnich pięciu lat mniej więcej co piąty badany (22%) padł ofiarą jakiegoś przestępstwa. Co szósty ankietowany (16%) został okradziony, a dwukrotnie mniej respondentów (8%) deklaruje, że dokonano u nich włamania. Bardzo nieliczni zostali w tym czasie napadnięci i obrabowani (3%), pobici lub umyślnie zranieni (3%), bądź też stali się ofiarami innych przestępstw.

Tabela 1

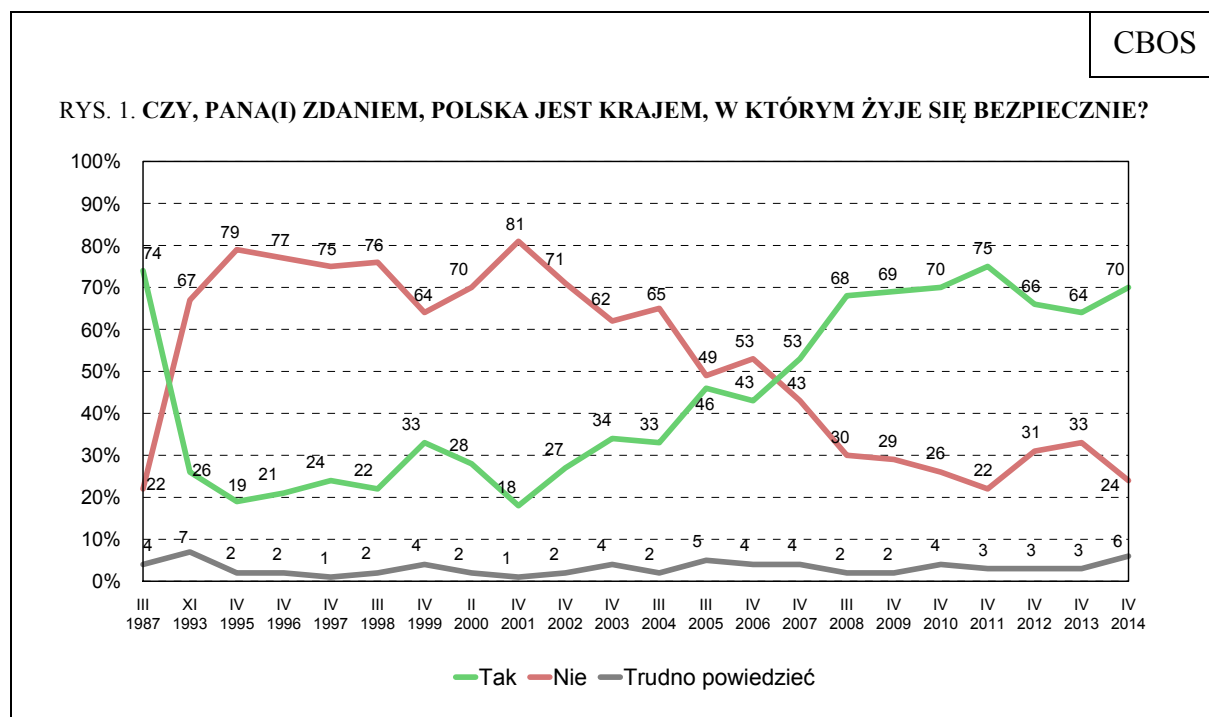
Czy w ostatnich pięciu latach przydarzyła się Panu(i) któraś z wymienionych niżej sytuacji:	Odsetki odpowiedzi twierdzących (według terminów badań)														
	VI '99	VI '00	IV '02	IV '03	III '04	III '05	X '05	IV '06	IV '07	IV '09	IV '10	IV '11	IV '12	IV '13	IV '14
– ukradziono Panu(i) coś	22	19	31	28	29	23	22	26	20	16	19	18	17	15	16
– dokonano u Pana(i) włamania (do domu, mieszkania, domku na działce, piwnicy, budynków gospodarczych)	9	8	17	14	17	13	11	16	11	10	10	9	9	8	8
– został(a) Pan(i) napadnięty(a) i obrabowany(a)	4	4	5	5	7	4	3	6	4	3	4	2	4	3	3
– został(a) Pan(i) pobity(a) lub umyślnie zraniony(a)	4	3	5	6	4	5	4	6	5	4	3	3	4	2	3
– stał(a) się Pan(i) ofiarą innego przestępstwa	4	5	7	4	6	5	3	6	5	5	4	4	4	5	6

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (287) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 3–9 kwietnia 2014 roku na liczącej 1028 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Ofiarami przestępstw w ciągu ostatnich pięciu lat częściej niż inni byli mieszkańcy dużych i największych miast, respondenci niezadowoleni ze swojej sytuacji materialnej, absolwenci wyższych uczelni, niepraktykujący religijnie, a uwzględniając grupy społeczno-demograficzne – kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem oraz badani pracujący na własny rachunek.

POCZUCIE BEZPIECZEŃSTWA

Zdaniem większości badanych (70%) Polska jest krajem, w którym żyje się bezpiecznie. Przekonanie to umocniło się w ciągu ostatniego roku – odsetek deklarujących, że Polska jest krajem bezpiecznym, wzrósł o 6 punktów procentowych (z 64% do 70%), zaś odsetek wyrażających pogląd przeciwny obniżył się o 9 punktów (z 33% do 24%). Patrząc z dłuższej perspektywy można zauważyć, że po roku 1989 pogarszało się poczucie bezpieczeństwa. Stosunkowo najniższy jego poziom odnotowaliśmy w roku 2001, natomiast w kolejnych latach sytuacja pod tym względem poprawiała się. W ciągu ostatniej dekady ponad dwukrotnie wzrósł odsetek badanych oceniających, że Polska jest krajem, w którym żyje się bezpiecznie, a obecny poziom poczucia bezpieczeństwa należy do najwyższych od 1989 roku.

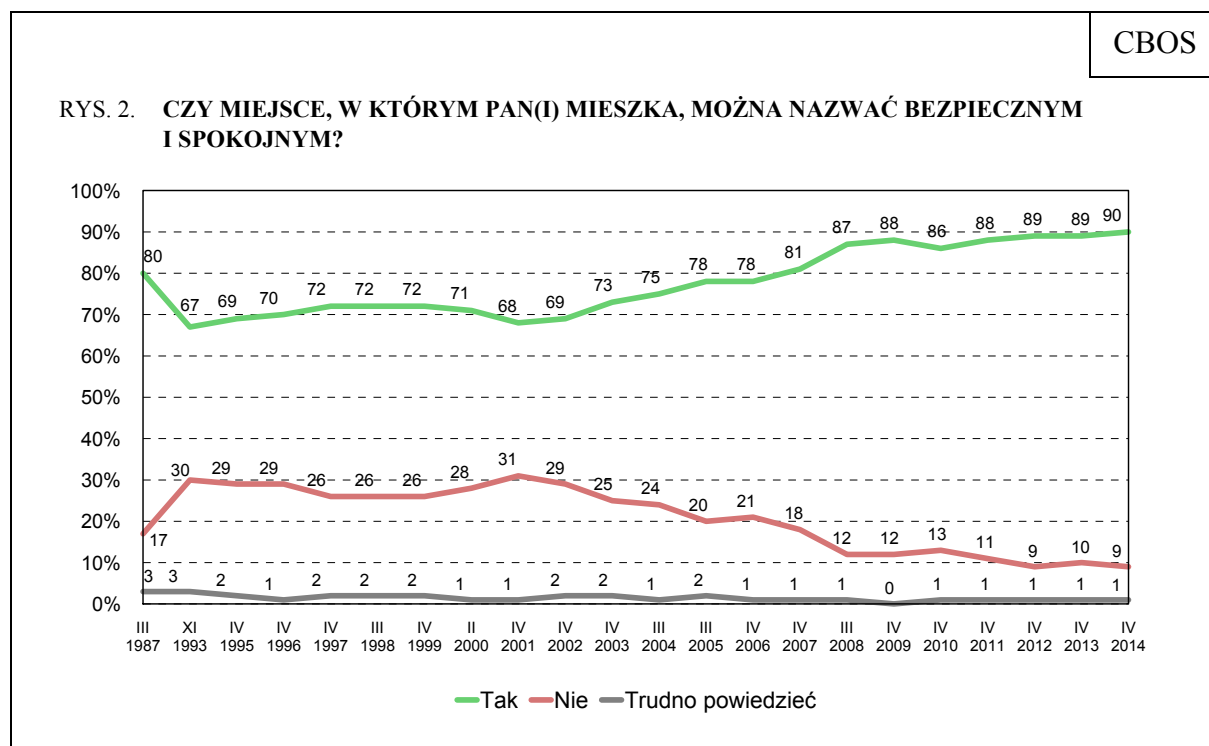
Poczucie bezpieczeństwa jest częstsze wśród badanych najlepiej wykształconych, a także wśród kadry kierowniczej i specjalistów z wyższym wykształceniem. Pozytywnemu postrzeganiu stanu bezpieczeństwa w kraju sprzyjają również dobra sytuacja materialna ankietowanych i wysokie miesięczne dochody *per capita*.

Opinie badanych zależą też od osobistych doświadczeń w tym zakresie – ankietowani, którzy w ciągu ostatnich pięciu lat padli ofiarą przestępstwa, rzadziej niż pozostali są zdania, że Polska jest bezpiecznym krajem.

Tabela 2

Badani, którzy w ciągu ostatnich pięciu lat:	Czy Pana(i) zdaniem, Polska jest krajem, w którym żyje się bezpiecznie?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
– padli ofiarą przestępstwa	60	36	4
– nie padli ofiarą przestępstwa	73	21	6

Od kilku lat na stabilnym i bardzo wysokim poziomie – najwyższym od końca lat osiemdziesiątych – utrzymują się oceny poziomu bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Obecnie dziewięciu na dziesięciu ankietowanych (90%) deklaruje, że czuje się bezpiecznie w swojej okolicy. Warto podkreślić, że niezmiennie od lat Polacy wyżej oceniają bezpieczeństwo w swoim otoczeniu niż generalnie w Polsce.

Opinie na ten temat zależne są od wielkości miejscowości zamieszkania. Najbezpieczniej w swoim otoczeniu czują się mieszkańcy wsi, najmniej zaś mieszkańcy dużych i największych miast. Istotną rolę w tym kontekście odgrywają również osobiste doświadczenia związane z przestępczością – badani, którzy w ciągu ostatnich pięciu lat padli ofiarą przestępstwa, rzadziej niż pozostali postrzegają swoją okolicę jako bezpieczną.

Tabela 3

Badani, którzy w ciągu ostatnich pięciu lat:	Czy miejsce, w którym Pan(i) mieszka (dzielnica, osiedle, wieś) można nazwać bezpiecznym i spokojnym?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
– padli ofiarą przestępstwa	81	18	1
– nie padli ofiarą przestępstwa	93	7	0

POCZUCIE ZAGROŻENIA PRZESTĘPCZOŚCIĄ

Ponad dwie piąte badanych (45%) obawia się, że może stać się ofiarą przestępstwa, przy czym jedynie bardzo nieliczni deklarują silne poczucie zagrożenia w tym zakresie (5%). Niepokój, że ofiarą przestępstwa może stać się ktoś z rodziny, jest częstszy i wyraża go ponad połowa ankietowanych (55%), w tym co dziesiąty bardzo się obawia o swoich bliskich (10% ogółu). W ciągu ostatniego roku odnotowaliśmy pewien wzrost poczucia zagrożenia przestępczością – zwiększył się zarówno odsetek badanych obawiających się o własne bezpieczeństwo, jak i o bezpieczeństwo swoich bliskich.

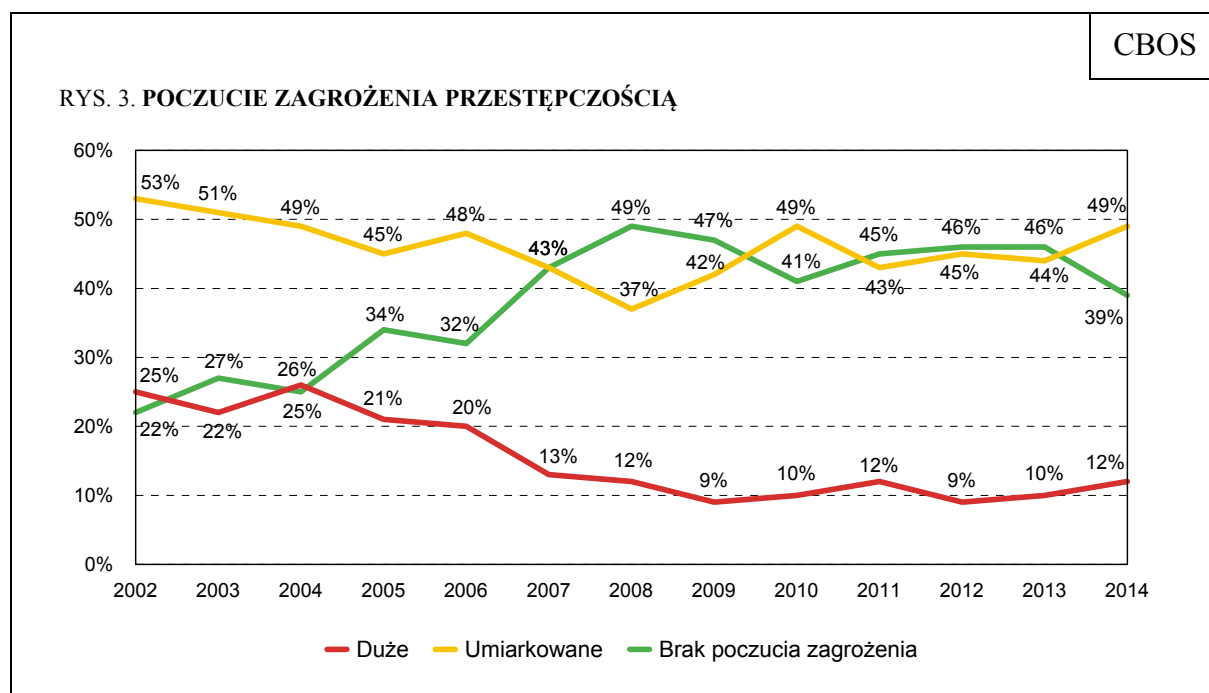
Tabela 4

Czy obawiam się Pan(i) tego, że może stać się ofiarą przestępstwa?	Wskazania respondentów według terminów badań																		
	IV '96	IV '97	III '98	IV '99	II '00	IV '01	IV '02	IV '03	III '04	III '05	IV '06	IV '07	III '08	IV '09	IV '10	IV '11	IV '12	IV '13	IV '14
	w procentach																		
Nie obawiam się	30	37	35	40	31	34	32	39	36	45	43	54	59	58	53	61	59	60	53
Obawiam się	67	61	62	57	67	65	66	59	63	51	55	44	40	41	46	37	39	39	45
– obawiam się, ale nie tak bardzo	50	46	47	43	46	47	52	49	49	42	46	37	34	37	41	32	35	35	40
– bardzo się tego obawiam	17	15	15	14	21	18	14	10	14	9	9	7	6	4	5	5	4	4	5
Trudno powiedzieć	3	2	3	2	2	1	2	2	1	3	2	2	1	1	1	2	2	1	2

Tabela 5

Czy obawia się Pan(i), że ofiarą przestępstwa może stać się ktoś z Pana(i) najbliższej rodziny?	Wskazania respondentów według terminów badań														
	IX '00	IV '01	IV '02	IV '03	III '04	III '05	IV '06	IV '07	III '08	IV '09	IV '10	IV '11	IV '12	IV '13	IV '14
	w procentach														
Nie obawiam się	30	26	25	30	28	36	34	44	52	50	44	48	48	50	43
Obawiam się	67	72	74	67	69	61	64	53	46	48	54	50	50	48	55
– obawiam się, ale nie tak bardzo	42	45	50	47	45	41	45	41	35	40	45	39	42	39	45
– bardzo się tego obawiam	25	27	24	20	24	20	19	12	11	8	9	11	8	9	10
Trudno powiedzieć	3	2	1	3	3	4	2	3	2	2	2	2	2	2	2

Biorąc pod uwagę odpowiedzi na oba powyższe pytania, stworzyliśmy wskaźnik poczucia zagrożenia przestępczością. Dwie piąte badanych (39%) nie odczuwa zagrożenia ani dla siebie, ani dla najbliższej rodziny. Połowa respondentów (49%) w co najmniej jednym pytaniu zadeklarowała umiarkowany lęk, nie wyrażając jednocześnie większych obaw (przynajmniej jedna odpowiedź „obawiam się, ale nie tak bardzo”, przy braku odpowiedzi „bardzo się obawiam”). Relatywnie niewielu badanych (12%) ma duże poczucie zagrożenia przestępczością (w przynajmniej jednym pytaniu wybrana została odpowiedź „bardzo się obawiam”). W porównaniu z zeszłym rokiem zmniejszył się odsetek badanych, którzy w ogóle nie odczuwają zagrożenia, liczniejsi są natomiast deklarujący umiarkowane obawy.

Obawy przed przestępczością – zarówno w odniesieniu do siebie, jak i do swojej rodziny – są częstsze wśród kobiet niż mężczyzn, wśród badanych najlepiej wykształconych,

a także wśród ankietowanych gorzej oceniających warunki materialne swoich gospodarstw domowych. Stosunkowo rzadziej niż inni lęki te wyrażają mieszkańcy wsi.

Niepokoje związane z zagrożeniem przestępczością kształtowane są przez osobiste doświadczenia – badani, którzy padli ofiarą przestępstwa, bardziej boją się o bezpieczeństwo własne oraz swoich bliskich.

Tabela 6

Badani, którzy w ciągu ostatnich pięciu lat:	Czy obawia się Pan(i) tego, że może stać się ofiarą przestępstwa?			
	W ogóle się nie obawiam	Raczej się nie obawiam	Obawiam się	Trudno powiedzieć
	w procentach			
– padli ofiarą przestępstwa	11	30	58	1
– nie padli ofiarą przestępstwa	17	39	42	2

Tabela 7

Badani, którzy w ciągu ostatnich pięciu lat:	Niezależnie od tego, czy obawia się Pan(i) o siebie samego, to czy obawia się Pan(i), że ofiarą przestępstwa może stać się ktoś z Pana(i) najbliższej rodziny?			
	W ogóle się nie obawiam	Raczej się nie obawiam	Obawiam się	Trudno powiedzieć
	w procentach			
– padli ofiarą przestępstwa	9	22	67	2
– nie padli ofiarą przestępstwa	13	33	52	2

Ze statystyk policyjnych² wynika, że liczba przestępstw w Polsce spada. W roku 2013 odnotowano ich mniej niż przed rokiem i jednocześnie zdecydowanie mniej niż dekadę temu. W przeciętnym dniu 2003 roku dochodziło do 4018 przestępstw, a w roku 2013 już tylko do 2905. Ten pozytywny trend potwierdzają w znacznej mierze wyniki naszych badań, z których wynika, że w ciągu ostatnich dziesięciu lat znacząco poprawiły się oceny stanu bezpieczeństwa zarówno w Polsce, jak i w najbliższym otoczeniu badanych, a także zmalało poczucie zagrożenia przestępczością.

W ciągu ostatniego roku umocniło się przekonanie, że Polska jest krajem bezpiecznym, a postrzeganie poziomu bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania utrzymuje się

² <http://www.policja.pl/pol/aktualnosci/94251,W-2013-roku-odnotowano-70-tysiecy-przestepstw-kryminalnych-mniej.html>

na stabilnym i bardzo wysokim poziomie. Obecnie oceny te w odniesieniu do kraju oraz do najbliższego otoczenia należą do najwyższych od końca lat osiemdziesiątych. Zaznaczyć jednak należy, że w porównaniu z rokiem ubiegłym zarejestrowaliśmy pewien wzrost osobistego poczucia zagrożenia przestępczością oraz lęku o najbliższych.

Opracowała
Małgorzata OMYŁA-RUDZKA

Tabela 1

		Badani, którzy w ciągu ostatnich pięciu lat:		Liczba osób
		nie doświadczyli żadnego przestępstwa	doświadczyli co najmniej jednego rodzaju przestępstwa	
		%	%	
Ogółem		78	22	1023
Płeć	Mężczyźni	75	25	493
	Kobiety	80	20	530
Wiek	18–24 lata	72	28	120
	25–34	77	23	203
	35–44	79	21	175
	45–54	80	20	166
	55–64	77	23	179
	65 lat i więcej	81	19	179
Miejsce zamieszkania	Wieś	84	16	395
	Miasto do 19 999	85	15	163
	20 000 – 99 999	73	27	194
	100 000 – 499 999	67	33	165
	500 000 i więcej mieszk.	67	33	105
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	83	17	222
	Zasadnicze zawodowe	80	20	253
	Średnie	76	24	341
	Wyższe	72	28	207
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	66	34	106
	Średni personel, technicy	78	22	56
	Pracownicy adm.-biurowi	73	27	52
	Pracownicy usług	77	23	70
	Robotnicy wykwalifikowani	80	20	131
	Robotnicy niewykwalifik.	89	11	52
	Rolnicy	86	14	41
	Pracujący na własny rach.	69	31	32
	Bezrobotni	80	20	88
	Emeryci	81	19	220
	Renciści	80	20	47
	Uczniowie i studenci	71	29	81
	Gospodynie domowe i inni	79	21	47
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	79	21	142
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	77	23	102
	sekt. pryw. poza rolnict.	73	27	262
	prywatnym gosp. rolnym	83	17	46
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	78	22	107
	501–750	74	26	104
	751–1000	78	22	156
	1001–1500	80	20	178
	Powyżej 1500 zł	75	25	197
Ocena własnych war. mater.	Złe	72	28	124
	Średnie	79	21	451
	Dobre	78	22	448
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	82	18	63
	Raz w tygodniu	85	15	461
	1–2 razy w miesiącu	75	25	149
	Kilka razy w roku	70	30	213
	W ogóle nie uczestniczy	67	33	137
Poglądy polityczne	Lewica	72	28	160
	Centrum	77	23	337
	Prawica	81	19	282
	Trudno powiedzieć	80	20	245

Tabela 2

		Czy, Pana(i) zdaniem, Polska jest krajem, w którym żyje się bezpiecznie?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		70	24	6	1027
Płeć	Mężczyźni	75	22	4	494
	Kobiety	66	26	8	534
Wiek	18–24 lata	69	22	9	120
	25–34	69	26	5	204
	35–44	73	23	4	176
	45–54	78	17	5	166
	55–64	65	29	6	180
	65 lat i więcej	69	25	6	181
Miejsce zamieszkania	Wieś	72	21	7	397
	Miasto do 19 999	69	26	6	162
	20 000 – 99 999	73	22	5	197
	100 000 – 499 999	66	29	5	166
	500 000 i więcej mieszk.	70	27	3	105
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	67	24	9	224
	Zasadnicze zawodowe	67	27	6	254
	Średnie	69	26	5	341
	Wyższe	80	17	2	207
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	85	14	1	106
	Średni personel, technicy	78	22		56
	Pracownicy adm.-biurowi	75	25		52
	Pracownicy usług	54	32	15	71
	Robotnicy wykwalifikowani	74	24	1	132
	Robotnicy niewykwalifik.	74	18	9	52
	Rolnicy	75	10	15	41
	Pracujący na własny rach.	77	19	4	32
	Bezrobotni	55	37	8	87
	Emeryci	68	25	7	222
	Renciści	70	26	4	48
	Uczniowie i studenci	70	26	4	81
	Gospodynie domowe i inni	65	23	12	47
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	77	22	1	142
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	72	23	5	103
	sekt. pryw. poza rolnict.	73	23	5	264
	prywatnym gosp. rolnym	78	9	13	46
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	64	30	7	107
	501–750	64	31	5	104
	751–1000	69	25	6	158
	1001–1500	68	22	10	180
	Powyżej 1500 zł	82	17	1	197
Ocena własnych war. mater.	Złe	51	41	8	125
	Średnie	69	25	6	452
	Dobre	77	19	5	450
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	67	21	12	63
	Raz w tygodniu	71	23	6	465
	1–2 razy w miesiącu	70	24	6	148
	Kilka razy w roku	67	30	3	213
	W ogóle nie uczestniczy	75	19	5	138
Poglądy polityczne	Lewica	69	27	4	159
	Centrum	75	21	4	337
	Prawica	77	20	3	283
	Trudno powiedzieć	57	30	12	248

Tabela 3

		Czy miejsce, w którym Pan(i) mieszka (dzielnica, osiedle, wieś) można nazwać bezpiecznym i spokojnym?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		90	9	1	1028
Płeć	Mężczyźni	91	8	1	494
	Kobiety	90	10	1	534
Wiek	18–24 lata	90	10		120
	25–34	88	12		204
	35–44	90	9	1	176
	45–54	89	11		166
	55–64	94	6	0	180
	65 lat i więcej	91	7	2	181
Miejsce zamieszkania	Wieś	95	4	0	397
	Miasto do 19 999	91	9		163
	20 000 – 99 999	91	9		197
	100 000 – 499 999	81	17	2	166
	500 000 i więcej mieszk.	84	16	0	105
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	92	6	2	224
	Zasadnicze zawodowe	93	7	0	254
	Średnie	87	13	0	342
	Wyższe	90	9	0	207
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	91	8	1	106
	Średni personel, technicy	85	15		56
	Pracownicy adm.-biurowi	81	19		52
	Pracownicy usług	87	13		71
	Robotnicy wykwalifikowani	87	13		132
	Robotnicy niewykwalifik.	99	1		52
	Rolnicy	96	4		41
	Pracujący na własny rach.	100			32
	Bezrobotni	93	7		88
	Emeryci	92	6	2	222
	Renciści	89	9	2	48
	Uczniowie i studenci	90	10		81
	Gospodynie domowe i inni	87	13		47
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	88	11	1	142
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	88	12		103
	sekt. pryw. poza rolnict.	90	10		264
	prywatnym gosp. rolnym	97	3		46
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	89	11		107
	501–750	91	9		104
	751–1000	92	8		158
	1001–1500	88	10	1	180
	Powyżej 1500 zł	92	8	0	197
Ocena własnych war. mater.	Złe	87	13	1	125
	Średnie	90	9	1	452
	Dobre	92	8	0	451
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	93	7		63
	Raz w tygodniu	92	8	0	465
	1–2 razy w miesiącu	92	8		149
	Kilka razy w roku	88	12		213
	W ogóle nie uczestniczy	85	12	3	138
Poglądy polityczne	Lewica	87	12	1	160
	Centrum	92	8	0	337
	Prawica	91	8	1	283
	Trudno powiedzieć	89	10	1	248

Tabela 4

		Czy obawia się Pan(i) tego, że może stać się ofiarą przestępstwa?			Liczba osób
		Nie obawiam się	Obawiam się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		53	45	2	1028
Płeć	Mężczyźni	57	42	1	494
	Kobiety	49	48	2	534
Wiek	18–24 lata	58	40	2	120
	25–34	54	44	2	204
	35–44	52	47	1	176
	45–54	51	48	1	166
	55–64	47	50	2	180
	65 lat i więcej	57	40	3	181
Miejsce zamieszkania	Wieś	60	38	2	397
	Miasto do 19 999	50	49	0	163
	20 000 – 99 999	51	47	1	197
	100 000 – 499 999	42	54	4	166
	500 000 i więcej mieszk.	51	48	1	105
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	60	39	1	224
	Zasadnicze zawodowe	49	47	3	254
	Średnie	54	44	2	342
	Wyższe	48	51	1	207
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	49	51		106
	Średni personel, technicy	59	41		56
	Pracownicy adm.-biurowi	49	50	1	52
	Pracownicy usług	62	36	2	71
	Robotnicy wykwalifikowani	54	44	2	132
	Robotnicy niewykwalifik.	53	47		52
	Rolnicy	50	39	11	41
	Pracujący na własny rach.	49	51		32
	Bezrobotni	46	54	1	88
	Emeryci	53	44	3	222
	Renciści	54	43	3	48
	Uczniowie i studenci	59	41		81
	Gospodynie domowe i inni	49	48	3	47
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	52	47	2	142
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	51	48	1	103
	sekt. pryw. poza rolnict.	55	44	1	264
	prywatnym gosp. rolnym	55	37	8	46
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	56	42	3	107
	501–750	57	42	1	104
	751–1000	47	50	2	158
	1001–1500	52	47	2	180
	Powyżej 1500 zł	57	42	1	197
Ocena własnych war. mater.	Złe	43	55	2	125
	Średnie	51	46	3	452
	Dobre	57	41	1	451
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	51	48	1	63
	Raz w tygodniu	56	42	2	465
	1–2 razy w miesiącu	54	43	3	149
	Kilka razy w roku	49	50	1	213
	W ogóle nie uczestniczy	50	47	3	138
Poglądy polityczne	Lewica	55	42	3	160
	Centrum	55	44	2	337
	Prawica	53	46	1	283
	Trudno powiedzieć	48	48	3	248

Tabela 5

		Niezależnie od tego, czy obawia się Pan(i) o siebie samego, to czy obawia się Pan(i), że ofiarą przestępstwa może stać się ktoś z Pana(i) najbliższej rodziny?			Liczba osób
		Nie obawiam się	Obawiam się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		43	55	2	1028
Płeć	Mężczyźni	46	51	2	494
	Kobiety	40	59	1	534
Wiek	18–24 lata	44	55	1	120
	25–34	41	58	1	204
	35–44	41	59	1	176
	45–54	42	58	1	166
	55–64	43	53	5	180
	65 lat i więcej	47	49	4	181
Miejsce zamieszkania	Wieś	51	47	3	397
	Miasto do 19 999	41	59	0	163
	20 000 – 99 999	40	60	1	197
	100 000 – 499 999	35	62	4	166
	500 000 i więcej mieszk.	36	63	1	105
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	47	52	2	224
	Zasadnicze zawodowe	40	56	4	254
	Średnie	45	54	1	342
	Wyższe	39	60	1	207
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	39	61		106
	Średni personel, technicy	46	52	3	56
	Pracownicy adm.-biurowi	33	67		52
	Pracownicy usług	51	48	1	71
	Robotnicy wykwalifikowani	43	55	2	132
	Robotnicy niewykwalifik.	38	62		52
	Rolnicy	56	42	2	41
	Pracujący na własny rach.	37	63		32
	Bezrobotni	41	58	1	88
	Emeryci	46	51	3	222
	Renciści	43	49	8	48
	Uczniowie i studenci	40	59	1	81
	Gospodynie domowe i inni	37	61	2	47
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	43	56	1	142
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	39	59	1	103
	sekt. pryw. poza rolnict.	42	57	1	264
	prywatnym gosp. rolnym	57	41	2	46
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	45	54	1	107
	501–750	39	59	3	104
	751–1000	33	64	3	158
	1001–1500	45	53	1	180
	Powyżej 1500 zł	44	54	2	197
Ocena własnych war. mater.	Złe	38	60	3	125
	Średnie	41	56	3	452
	Dobre	46	53	1	451
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	47	49	4	63
	Raz w tygodniu	45	54	1	465
	1–2 razy w miesiącu	39	58	3	149
	Kilka razy w roku	43	56	1	213
	W ogóle nie uczestniczy	39	59	3	138
Poglądy polityczne	Lewica	42	57	1	160
	Centrum	42	56	1	337
	Prawica	46	53	1	283
	Trudno powiedzieć	40	56	4	248